

SOSIAALI- JA TERVEYSVALIOKUNNAN LAUSUNTO 15/2013 vp

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi tupakka- verosta annetun lain liitteen muuttamisesta

Valtiovarainvaliokunnalle

JOHDANTO

Vireilletulo

Eduskunta on 24 päivänä syyskuuta 2013 lähettäessään hallituksen esityksen eduskunnalle laiksi tupakkaverosta annetun lain liitteen muuttamisesta (HE 111/2013 vp) valmistelevasti käsiteltäväksi valtiovarainkuntaan samalla määrännyt, että sosiaali- ja terveysvaliokunnan on annettava asiasta lausunto valtiovarainvaliokunnalle.

Asiantuntijat

Valiokunnassa ovat olleet kuultavina

- finanssisihteeri Veli Auvinen, valtiovarainministeriö

- hallitusneuvos Ismo Tuominen, sosiaali- ja terveysministeriö
- lakimies Sofia Kuitunen, Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto
- osastajohtaja Pekka Hakkarainen, Terveiden ja hyvinvoinnin laitos
- tulliliitarkastaja Mika Pitkänen, Tulli
- asiamies Paavo Heiskanen, Tupakkateollisuusliitto ry
- johtaja Mikael von Rabenau, Philip Morris Finland Oy.

Lisäksi Elinkeinoelämän keskusliitto on antanut kirjallisen lausunnon.

VALIOKUNNAN KANNANOTOT

Perustelut

Esityksen tavoitteena on korottaa tupakkaveroa terveyspoliittisin ja valtiontaloudellisin perustein. Veronkorotuksella tavoitellaan esityksen mukaan maltillista tupakkatuotteiden hintojen nousua ja siten tupakan aiheuttamien haittojen ehkäisemistä ottaen huomioon matkustajatuonti sekä laittomien markkinoiden kehitys. Savukkeiden hintojen arvioidaan nousevan keskimäärin 7,7 prosenttia ja savukkeiksi käärittävän tupakan 8,5 prosenttia. Veronkorotus kohdistetaan, kuten edellinenkin korotus, pääosin tupakkatuotteiden yksikköveroon, mikä toteuttaa hal-

litusohjelman tavoitteen siirtymisestä tupakan verotuksessa kohti yksikköpainotteista verotusta.

Viime vuosien maltilliset tupakkaveron korotukset ovat muiden toimenpiteiden ohella vaikuttaneet siihen, että tupakointi on merkittävästi vähentynyt. Valiokunnan saaman selvityksen mukaan päivittäin tupakoivien 14—18-vuotiaiden nuorten osuus on nykyisin 12 prosenttia (25 % vuonna 2001) ja työikäisten 17 prosenttia (24 % vuonna 2001). Tupakoinnin vähentymisestä huolimatta Suomessa arvioidaan edelleen olevan noin miljoona tupakoijaa. Va-

liokunta toteaa, että verotuksella voidaan tehokkaasti vaikuttaa tupakkatuotteiden käytön ja erityisesti nuorten tupakoinnin vähenemiseen ja siten ehkäistä tupakoinnin terveyshaittoja.

Kotimaisten tupakkatuotteiden hinnannousu lisää todennäköisesti matkustajatuontia ja salakuljetusta. Tullin antaman selvityksen mukaan kasvava Venäjän matkustajaliikenne on erityishaaste, koska matkustajien mukanaan tuomista laillisistakin savuke-eristä valtaosa päättyy laittomaan myyntiin. Valiokunta pitää tärkeänä maahantuonnin tehokkaan valvonnan turvaamista. Edellisistä veronkorotuksista huolimatta matkustajien tuomien savukkeiden määrä on hallituksen esityksen mukaan pysynyt suhteellisen

vakaana ja väheni vuonna 2012 edellisvuodesta vajaat 10 prosenttia. Valiokunta pitää ehdotettuja veronkorotuksia kansanterveyden kannalta perusteltuina ja kannattaa maltillisten veronkorotusten jatkamista ottaen huomioon niiden vaikutukset tupakkatuotteiden kokonaiskulutukseen, matkustajatuontiin ja laittomaan maahantuontiin.

Lausunto

Lausuntonaan sosiaali- ja terveysvaliokunta esittää,

että valtiovarainvaliokunta ottaa edellä olevan huomioon.

Helsingissä 10 päivänä lokakuuta 2013

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

pj. Juha Rehula /kesk
jäs. Outi Alanko-Kahiluoto /vihr
Laila Koskela /ps
Merja Kuusisto /sd
Sanna Lauslahti /kok
Merja Mäkisalo-Ropponen /sd
Hanna Mäntylä /ps

Annika Saarikko /kesk
Hanna Tainio /sd
Lenita Toivakka /kok
Anu Vehviläinen /kesk
Ulla-Maj Wideroos /r
Erkki Virtanen /vas.

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Harri Sintonen.